

Sprawozdanie

Komisji gospodarstwa krajowego o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie krajowych składów publicznych w Krakowie i we Lwowie.

Wysoki Sejmie!

Od chwili otworzenia obu składów krajowych przedłożył Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi drugie z rzędu sprawozdanie swoje. Zdaniem komisji należy w pierwszej linii zastanowić się nad rzeczywistym rozwojem tych młodych jeszcze instytucyj, zbadać kierunek tego rozwoju i sprawdzić, o ile on odpowiada niewątpliwym zamiarom tych, którzy pierwsze zakreślili podstawy pod budowę tego pożytecznego dla rozwoju naszych ekonomicznych stosunków gmachu. Skonstatować przedewszystkiem należy, że o ile na szali znaczenia rozwoju tych instytucyj rzeczywiście zwiększony obrót składanych w nich produktów zaważyć powinien, postęp jest widocznym i objaw pocieszającym. Zwłaszcza obrót zboża w składzie krakowskim i spirytusu w składzie lwowskim mógłby usprawiedliwić w pierwszych jeszcze sprawozdaniach komisji o składach krajowych ugruntowane mniemanie, że w dalszych chwilach rozwoju tychże, pojemność ich będzie niewystarczająca; a powiększenie tak magazynów zbożowych, jak spirytusowych, stanie się koniecznością. Jeżeli jednak się zważy, że w rzędzie tych, którzy dotychczas ze składów korzystali, ilość bezpośrednich producentów, a zatem tych, w których interesie w pierwszej linii składy zbożowe założone zostały; jest minimalną, jeżeli dalej widocznym jest z dotychczasowego przebiegu interesów, że zarządzający składami z powodu niepojętego ociągania się bezpośrednich producentów, zmuszeni są oddawać prawie całą pojemność magazynów na użytek większym handlarzom i przedsiębiorcom, a to z obawy pozostawienia magazynów pustych i niewykazania znaczniejszego obrotu, który jedynie kosztowną administracyę składów byłby w możności opłacić; jeżeli wreszcie rozszerzenie interesów składów publicznych w jakimkolwiek bądź kierunku utrudnioniem jest obowiązującą ustawą, a Wydział krajowy w przestrzeganiu §. 12. ustawy z dnia 28. kwietnia 1889 r. pilnie strzedz winien, by wszelkie obroty w składach tylko w ramach przepisami określonych się odbywały; przyjąć musiała komisya gospodarstwa krajowego do przeświadczenia, że wszelkie rozsze-

rzanie składów może zawsze pozostać życzeniem w przyszłości, jednak nie jest udowodnioną potrzebą i koniecznością przystępowania do nich już w obecnej chwili.

Stać się to może bez żadnej szkody dla rzeczy samej, a jeżeli już dzisiaj stwierdzić można, że koszta administracyi zmniejszy się nie dadzą, że zatem skutkiem tego istnieć musi utrzymanie nieodpowiedniego stosunku między wydatkami i dochodami na rzecz składów krajowych preliminowanymi, to raczej należy zdaniem komisji wynik ten z całą świadomością rzeczy jako nieunikniony przypuścić, niż wobec złego stanu finansów krajowych narażać tenże na znaczne wydatki inwestycyjne — nie mając jeszcze praktycznie stwierdzonej pożyteczności dla bezpośrednio interesowanych rolników-producentów. Tak śmiało postawione zdanie opiera się na faktach i datach, które w dwuletnim okresie istnienia składów krajowych stwierdzone zostały. Przypuszczać należy, iż istnieją jakieś powody ten smutny objaw usprawiedliwiające, dotychczas jednak komisji nieznane, a do których wyjaśnienia w przyszłości, jak sądzi komisya gospodarstwa krajowego, nie omieszka Wydział krajowy dołożyć wszelkich starań. Co stę dotyczy specjalnie składów lwowskich, było już w chwili ich założenia dostatecznie ugruntowane przypuszczenie, że wybór miejscowości na takowe nie był zupełnie odpowiednim. Nie da się bowiem zaprzeczyć, że oprócz pewnego przyrodzonego każdej stolicy kraju, gromadzenia w swych murach wszelkich ognisk życia publicznego i instytucyj z niem związanych, oprócz faktu niewątpliwie ważnego, położenia wśród węzła najważniejszej sieci komunikacyjnej w kraju, nie innego za tym wyborem przemawiać nie mogło, a biorąc w uwagę inne równie ważne motywa, jak uwzględnienie najżyźniejszych okolic kraju, wielką produkcyę tych okolic i wiele innych, wybór jednego z najwybitniejszych ognisk życia handlowego we wschodniej części naszego kraju, do których rzędu w pierwszej linii miasto Tarnopol zaliczyć należy, byłby należał do szczęśliwszych.

Po tych kilku ogólnej natury uwagach sądzi komisya gospodarstwa krajowego za wskazane zastanowić się szczegółowo nad sprawozdaniem Wydziału krajowego i w porządku przezeń przedstawionym wyrazić swoje zdanie o poruszonych tem sprawozdaniem wnioskach.

I. Krajowe składy publiczne we Lwowie.

W myśl kilkakrotnie uchwałami Sejmu stwierdzonego życzenia prowadzenia nadal rokowań z gminą miasta Lwowa względem objęcia przez nią w administracyę krajowego składu, przeprowadził Wydział krajowy w roku przeszłym ponowne pertraktacye z tą gminą i rezultat tychże w sprawozdaniu swem Wysokiemu Sejmowi przedstawia. Rokowania te nie doprowadziły do pożądanego rezultatu, gdyż warunki przez gminę Lwowa postawione, były niemożliwe do przyjęcia, skutkiem czego komisya gospodarstwa krajowego, podzielając zapatrywanie Wydziału krajowego twierdzące; „że w obec zajętego przez gminę miasta Lwowa stanowiska, nie ma nadziei uzyskania lepszych warunków“, sądzi, że podejmowanie ponownych rokowań z tą gminą nie uważa za wskazane. Inaczej jednak sądzi komisya o możliwości nawiązania rokowań z innymi poważnemi instytucyami tutejszemi co do objęcia w zarząd, ewentualnie wprowadzenia pewnych nowych działów w zakres działania publicznego składu we Lwowie, a w pierwszym rzędzie musi mieć na myśli galicyjskie akcyjne Towarzystwo handlowe, które biorąc pierwsze inicjatywę w tym względzie, wniosło pod dniem 27. listopada 1891 podanie do Wydziału krajowego żądające rozszerzenia składów krajowych na dział towarowy, a mianowicie: 1) naftę rafinowaną, 2) kawę i ryż i 3) nawozy sztuczne. Towarzystwo to oświadczyło również gotowość udzielenia pod warunkami dopiero oznaczyć się mającymi pewnych zaliczek na cele inwestycyjne składów. Komisya licząc się z powagą nowego Towarzystwa i przypuszczając, że rokowania z niem mogłyby do pewnych danych doprowadzić, nie przesadzając zupełnie szczegółów, na podstawie których roko-

wania te mogłyby być podjęte, sądzi za wskazane polecić Wydziałowi krajowemu, by takowe rozpoczął i w tym kierunku umieścił na końcu sprawozdania odpowiedni wniosek.

W dalszym ciągu sprawozdania swego przedkłada Wydział krajowy rezultat swych zarządzeń administracyjnych i ukończonych rokowań z zarządem kolei Karola Ludwika, co do połączenia torów kolejowych ze składem krajowym we Lwowie; uchwałę swoją zezwalającą na przyjmowanie i przechowywanie spirytusu w beczkach dębowych w składzie tutejszym; wreszcie zestawienie drobnych robót konserwacyjnych, które Wydział krajowy uważał za stosowne zarządzić kosztem 1.312 zł.; na postawienie budki dla odzwiernego, przeprowadzenie drogi dojazdowej, ułożenia chodnika brukowego, przebudowanie sufitu, kupno tryeru i młynka do czyszczenia zboża i inne drobne. Komisya uważa wszystkie te zarządzenia za uzasadnione.

W rzędzie dalszych robót konserwacyjnych, które Wydział krajowy jako nie cierpiące zwłoki przedstawia, najważniejszą jest pokrycie dachu na magazynie zbożowym nową blachą kosztem 2.000 zł. Fundusz ten bez uciekania się do nowego obciążenia budżetu składu lwowskiego, znalazłby swoje pokrycie ze sprzedaży skrawka gruntu nr. parceli 3801/11 mierzącego 288 kwadratowych sążni, dla składów zupełnie zbytecznego, za który spodziewa się uzyskać Wydział krajowy kwotę 3000 zł. Komisya zgodnie z propozycją, uznając pokrycie dachu na magazynie zbożowym za konieczne i sprzedaż swego skrawka gruntu za wskazaną, stawia pod tym względem na końcu sprawozdania swe wnioski.

Wydział krajowy przedstawia w swoim sprawozdaniu ostatecznie obliczone koszty założenia składów lwowskich, z czego wynika, że uchwalony przez Wysoki Sejm kredyt w kwocie 200.000 zł. został o kwotę 4.753 zł. przekroczonym. Jeżeli się jednak zważy, że podjęte zostały różne wydatki adaptacyjne, które pierwotnie przewidzieć się nie dały, wreszcie kosztowne urządzenie połączeń kolejowych, torów, dróg dojazdowych i t. d., przekroczenie to znajduje zupełne swe usprawiedliwienie.

Przy tej sposobności zauważa komisya, że jest mowa w sprawozdaniu o gruncie odstąpionym na utworzenie nowej ulicy, za co Wydział krajowy nie otrzymał jeszcze żadnego wynagrodzenia. Komisya przypuszcza, że w następnym sprawozdaniu otrzyma bardziej wyczerpującą w tym względzie wiadomość.

Rachunki administracyjne składu lwowskiego przedstawiają się finansowo w ten sposób, że rok 1890 zamknięty został ze stratą 2.460 zł. 75 ct.; pierwsze półrocze zaś roku 1891 już tylko niedoborem w kwocie 127 zł. 33 ct. Jeżeli się zatem zważy, że ruch zboża w pierwszym roku był minimalnym i tylko obrót spirytusu przyniósł w dochodzie kwotę 5.395 zł. 80 ct. przypuszczać można, że nie tylko rok 1891 bez żadnych niedoborów zamkniętym być winien, lecz nawet przy pozostawieniu obecnej pojemności magazynu lwowskiego, pewne nadwyżki w dochodach przewidzieć się dadzą.

Obrót zboża w magazynie lwowskim wynosił w r. 1890 ogółem 587 wagonów, zaś w r. 1891 już 357 wagonów. Magazyn spirytusu był od pierwszej chwili oddania go do użytku publicznego stosownie do pojemności tegoż zapełnionym i wiele zgłoszeń późniejszych zmuszoną była Dyrekcya z powodu braku miejsca odmownie załatwić.

Szczegółowy preliminarz krajowych składów lwowskich na r. 1892 — przedłożonym został jako osobny alegat do Rubr. XV. poz. 221. preliminarza funduszu krajowego. Komisya gospodarstwa krajowego wobec przedłożenia tegoż komisji budżetowej, od wchodzenia w szczegóły tego preliminarza się wstrzymuje.

Do inwestycy pierwszej wagi przy składzie publicznym we Lwowie zaleca Wydział krajowy rozszerzenie magazynu spirytusowego, popierając swoje twierdzenie datami dowodzącymi bezwzględnie braku pojemności magazynu tego w stosunku dotychczasowych zgłoszeń.

Wobec powyższych twierdzeń uważa Wydział krajowy za konieczne przedłużyć obecny budynek magazynu w ten sposób, by jego pojemność powiększyć o 12.000 hektol. płynu — a koszta tego powiększenia oblicza na kwotę 46.000 zł. — Komisya gospodarstwa krajowego stanowczo zaznacza, że inwestycyę tę opartą na cyfrach z dotychczasowego doświadczenia, uważa za najważniejszą i najmniej ryzyka w kierunku pokrycia wyłożonych kosztów przedstawiającą; pomimo to jednak z powodów w ogólnej części sprawozdania zamieszczonych, widzi możliwość usunięcia tego wkładu na czas późniejszy i dlatego pod tym względem Wysokiemu Sejmowi żadnych wniosków nie przedstawia.

W dalszych propozycjach inwestycyjnych Wydziału krajowego, znajduje komisya żądanie wydatku w kwocie 8.000 zł. na sprawienie dwóch wagonów cysternowych kosztem 6.000 zł. i stu beczek transportówek kosztem 2.000 zł.

Niewątpliwie, jak to już ostatniem sprawozdaniem komisji stwierdzonem zostało, znakomitym środkiem do podniesienia obrotu w handlu spirytusowym jest możliwość korzystania w każdej chwili z jak największej ilości przyrządów transportowych i dlatego też komisya w swem przeszłoročnym sprawozdaniu, w przypuszczeniu możności rozporządzenia pozostałościami z kredytu na urządzenie składów przeznaczonego, wydatek tego rodzaju w ramach owych przypuszczalnych oszczędności zamieścić pragnęła. Gdy zaś owe oszczędności okazały się tego roku w formie zmienionej przekroczenia pierwotnego kredytu, gdy dalej co do wagonów cysternowych skutkiem innych zabiegów udało się spowodować zarządy kolei państwowych do pomnożenia ilości tychże w tym stopniu, iż rzeczywistej potrzebie odpowiedzieć mogą; gdy wreszcie zakupno pewnej ilości beczek transportówek nie przedstawia zbyt wielkiego wydatku, a potrzeba tychże, zwłaszcza dla mniejszych bezpośrednich producentów jest stwierdzoną, sądzi komisya gospodarstwa krajowego wskazanem polecić Wydziałowi krajowemu zakupno 50 takich transportówek kosztem 1000 zł. i stawia na końcu sprawozdania odpowiedni wniosek.

W dalszej części swego sprawozdania uzasadnia Wydział krajowy potrzebę rozszerzenia także magazynu zbożowego przy składzie lwowskim, obliczonym obecnie na pojemność 120 wagonów, faktem znacznie zwiększonego obrotu już w biegu roku 1891 i nadzieją, że ten stosunek w przyszłości względnie do obecnej pojemności magazynów jeszcze bardziej rażącym się okaże, zwłaszcza, gdyby okazało się pożytecznem uzyskać rozszerzenie koncesyi dla obydwu składów krajowych, także na dział towarowy. Komisya gospodarstwa krajowego w tym względzie, zwłaszcza odnośnie do magazynów zbożowych we Lwowie, nie może uważać dotychczasowego krótkiego istnienia składów i wykazanego w tym czasie obrotu za wystarczającą wskazówkę i ugruntowaną podstawę do czynienia stanowczych wniosków co do przyszłości i dlatego uważa przedsięwzięcie jakiegokolwiek inwestycy w tym kierunku za przedwczesne. Licząc się jednak z faktem możliwej konieczności powiększenia pojemności dotychczasowego magazynu zbożowego, zwraca uwagę Wydziału krajowego na potrzebę zbadania możliwości powiększenia istniejącego magazynu zbożowego przez wybudowanie trzeciego piętra na istniejącym budynku, co ze względu na niezbyt wielkie koszta budowy, a zwłaszcza możliwość zużytkowania wszelkich już istniejących tam przyrządów mechanicznych, motoru i ułatwiony dozór w praktycznem zastosowaniu odpowiedniem wydaćby się zdawało.

Ostatnim wydatkiem inwestycyjnym, proponowanym w sprawozdaniu Wydziału krajowego, jest budowa domu parterowego administracyjnego kosztem 10.400 zł. Twierdzenia Wydziału krajowego o nieodpowiedniem i bardzo szczupłym pomieszczeniu dotychczasowych biur dyrekcji zaprzeczyc się nie dadzą; pomimo tego jednak wobec konieczności wstrzymania na razie wszelkich inwestycy z rozszerzeniem składów związek mających i ten wydatek jako drugorzędnego znaczenia pominiętym być winien, z tego też względu komisya żadnych wniosków w tym kierunku Wys. Sejmowi przedstawić nie zamierza.

II. Krajowe składy publiczne w Krakowie

Wydział krajowy przedstawia na czele swego sprawozdania zabiegi, które czynił celem uchylenia, względnie zmniejszenia nadmiernych kosztów inspekcji rządowej, a osobno również opłacanej inspekcji miejskiej przy składach krakowskich. Pierwszych pomimo rekursów i przedstawień nie dało się usunąć, drugich opłata została zmienioną i uregulowaną. Jako mniejsze roboty konserwacyjne przy tym składzie wykonane kosztem 1.380 zł., wylicza Wydział krajowy umieszczenie nowych 4 lamp elektrycznych, sprawienie płacht nieprzemakalnych, wybudowanie pomostu między magazynami 2 i 3 dla przechowywania nie dającego się w magazynach pomieścić zboża. Wreszcie podaje Wydział krajowy do wiadomości Wysokiego Sejmu, że zgodnie z wyrażonym w przeszłoročním sprawozdaniu życzeniem komisji poddał ponownemu zbadaniu obowiązującą w składzie krakowskim taryfę i takową na podstawie wniosków dyrekcji odyowiednio zmienił.

Wszystkie te zarządzenia, zmiany i ulepszenia uznaje komisya gospodarstwa krajowego za zgodne z rzeczywistą potrzebą, lub wypływające z poleceń przez Wysoki Sejm danych. Na podstawie ugody zawartej przez Wydział krajowy z Towarzystwem wzajemnego kredytu, jako zarządzającym składami w Krakowie, otworzyło rzeczzone Towarzystwo Wydziałowi krajowemu rachunek bieżący, na podstawie którego pokrywano wszelkie potrzeby krajowych składów w Krakowie i przyjmuje się wszelkie dochody tychże składów.

Gdy zatem skutkiem przebrania już zwykłej miary tych zaliczek okazało się, że pretensya Towarzystwa wynosiła kwotę 39.575 zł. zażądało Towarzystwo wyrównania wzajemnego rachunku i uregulowania spłaty odsetek od owych zaliczek, Wydział krajowy sprawę na miejscu zbadał, postanowił wyrównanie obopólnych pretensyj z końcem czerwca każdego roku przeprowadzać i ustanowił dla Towarzystwa wzajemnego kredytu taki procent od owych zaliczek, jaki w tem Towarzystwie ustanowionym będzie dla jego członków; równocześnie polecił dyrekcji pobierać od interesentów za wykupno frachtów i cło i inne wydatki gotówką o pół procentu więcej. Komisya gospodarstwa krajowego zgadza się z temi zarządzeniami Wydziału krajowego, sądzi jednak, że należy polecić jeszcze nadto dyrekcji, by nie dopuszczała do tak znacznych zaległości ze strony interesentów, w których nawet interesie leżeć powinno nienadużywanie owego niezbyt taniego dla nich kredytu. Z ostatecznego zestawienia kosztów założenia składów w Krakowie wynika, że koszta te wynoszą kwotę 196.309 zł., że zatem wydano mniej jak pierwotny preliminarz wskazywał o kwotę 3.691 zł.

Rachunki administracji dla składów krakowskich wykazują w r. 1890 niedobór w kwocie 11.336 zł. 67 ct. — zaś w pierwszym półroczu 1891 r. niedobór w kwocie 2.094 zł. 46 ct. Wobec powyższych cyfr nie ma nadziei, by wogóle rachunek r. 1891 przedstawić się zdołał bez deficytu, a jego powody będą prawdopodobnie trwałe z powodu niezapełnionych od samego zaraz początku magazynów spirytusowych, dających finansowo, jak to przy magazynie we Lwowie już stwierdzonem zostało, daleko skuteczniejsze wynikiłości.

Zwyczajny preliminarz kraj. składów krakowskich dołączony jako osobny alegat rubr. XV. poz. 222 preliminarza funduszu krajowego na rok 1892 podlega uchwałom komisji budżetowej. Komisya gospodarstwa krajowego nie wchodząc w inne szczegóły preliminarza konstatuje tylko, że w pensjach urzędników prelininowaną jest oszczędność 600 zł., zaś w nieprzewidzianych wydatkach dla dyrekcji Towarzystwa wzajemnego kredytu zniżonym został kredyt na r. 1892 z kwoty 2.000 zł. na 1,000 zł. Komisya uznając słusznem zarządzenie Wydziału krajowego, uchylające dawniejszą nazwę tego kredytu, oczekuje rezultatu dalszego zarządzenia Wydziału krajowego, żądającego szczegółowych rachunków z takiego samego kredytu przyznanego dyrekcji Towarzystwa na rok 1890 i 1891 w łącznej kwocie 4.000 zł.

Ogólny obrót zboża w magazynie krakowskim przedstawia się dość imponująco. W pierwszym bowiem roku otwarcia składów t. j. w r. 1890 wynosił obrót zboża 721 wagonów, zaś w 1891 r. 1592 wagonów. Obrót spirytusu był, jest i prawdopodobnie pozostanie zawsze słabym. Wydział krajowy już na podstawie powyżej przytoczonych dat obrotu zbożowego w składach krakowskich, ze względu dalej, że skutkiem napływu zbyt wielkiej ilości zboża do magazynów już przepelnionych musiano zboże porozmieszczać na tymczasowo urządzonym pomoście między magazynami, na poddaszach magazynowych i w przedsionku magazynu spirytusowego, co nie tylko wzorowem, ale nawet odpowiedniemi przechowywaniem cennych produktów nazwać nie można ze względu wreszcie, że podług informacji na miejscu zasiągniętych odmówiono z powodu braku miejsca przyjęcia dalszych 300—400 wagonów zboża, uważa za rzecz konieczną przystąpienie do rozszerzenia magazynów zbożowych w Krakowie. W tym celu projektuje Wydział krajowy wybudowanie trzypiętrowego murowanego magazynu, biorąc na uwagę przytem dwie możliwe alternatywy, zaprojektowane przez inżyniera Wydziału krajowego Chrzęszczewskiego. Pierwszą jest zburzenie dwóch mniejszych magazynów już istniejących Nr. 2 i 3, zbudowanie w ich miejsce nowego kosztem 146.200 zł. prócz kosztów rozebrania dawnych magazynów 200 zł., postawienia przez czas trwania budowy prowizorycznej szopy za 2192 zł. i wreszcie kosztów administracji budowy obliczonych na 5940 zł. Drugą alternatywą byłoby kupno gruntu przyległego do kolei północnej w przestrzeni 1656 m.² i wybudowanie na tymże magazynu kosztem ogólnym 161.600 zł. Do zakupu owego gruntu od kolei północnej przywiązuje Wydział krajowy wielką wagę tak ze względu na jego znakomite dla składów położenie, jak też z powodu, że kupno to może być teraz łatwiej przeprowadzonym, podczas gdy w przyszłości mógłby ten grunt dla rozszerzenia składów być niepowrotnie straconym, a wszelkie rozszerzenie na zewnątrz stałoby się wręcz niemożliwym. Przy sposobności kupna tego gruntu od kolei północnej proponuje równocześnie Wydział krajowy sprzedaż, względnie zamianę z zarządem kolei skrawka gruntu składom bezwzględnie niepotrzebne w przestrzeni 205 m.²

Dla komisji gospodarstwa krajowego najważniejszym momentem całego tego projektu jest fakt, że położenie składów krakowskich i szczypty rozmiar terenu, którym rozporządzają, zniewała do oglądnięcia się za sposobem rozszerzenia tego terenu, a do tego jednym i jedynym sposobem jest kupno owego przylegającego gruntu od kolei północnej. Dlatego też uznając ten wydatek koniecznym i niedającym się odroczyć w przewidywaniu stwierdzonych datami obrotu zbożowego okoliczności, sądzi komisya, że jest jej obowiązkiem pójść w tym wypadku za wskazówkami Wydziału krajowego i przedstawić wniosek, polecający kupno tego gruntu, z równoczesnem poleceniem sprzedaży zbytecznego dla składów małego skrawka ziemi. Dla nieobciążania budżetu krajowego nieprzewidzianym wydatkiem mniema komisya, że najlepiej uczyni polecając Wydziałowi krajowemu zaciągnięcie pożyczki w wysokości potrzebnej na hypotekę realności będącej własnością kraju, na której umieszczone są składy krakowskie. Z dalej idącymi jednak projektami Wydziału krajowego już się komisya zgodzić nie może z powodów w ogólnej części sprawozdania już przytoczonych; — ze względu dalej na niemożność obciążenia na razie funduszu krajowego tak znacznym wydatkiem, a wreszcie z powodu, iż przed jakimkolwiek wydatkiem na rozszerzenie magazynów zbożowych powinna być postawioną zasada, jakiego rodzaju budynki powinny by w przyszłości, jako najodpowiedniejsze być projektowanymi, czy drewniane czy szopy, czy kosztowne murowane budynki, których amortyzacya na długie lata rozciągnięta, wzbudza wielkie wątpliwości co do ich praktycznej wartości. Może liczne dające się sprawdzić przykłady z zagranicznych urzędzeń, mogłyby Wydziałowi krajowemu służyć za wskazówki dalszego działania w przyszłości.

III. Polecenia przez Wysoki Sejm uchwalone.

Wydział krajowy, zdając swem sprawozdaniem sprawę z rezultatów, które osiągnął i zabiegów, które uczynił w wykonaniu uchwał przez Wysoki Sejm podjętych, podaje do wiadomości reskrypt e. k. Ministerstwa handlu z 14. grudnia 1891 będący odpowiedzią na trzy rezolucye na posiedzeniu Sejmu dnia 29. listopada 1890 r. uchwalone.

Rezolucya pierwsza żądająca, ażeby taryfa wojskowa przyznawana w drodze reklamacyi dla zboża do magazynów wojskowych dostarczanego, obowiązywała także dla przesyłek zboża przeznaczonego dla wojskowych magazynów, a przechowywanego w składach publicznych we Lwowie i Krakowie, nie została przez e. k. Ministerstwo wojny uwzględnioną z tego powodu, iż Ministerstwo to nie uważa dowodu, którymby się dyrekcye składów wykazać mogły, że zboże przeznaczone dla magazynów wojskowych, jest identycznym z tem, które tam złożono za wystarczający, zwłaszcza wobec ciągłych manipulacyj z rozlicznem innym zbożem w składach się znajdującem. Wydział krajowy w nadziei, że ten nieuzasadniony brak zaufania ze strony władz wojskowych usunąć zdoła, sądzi, że w drodze właściwej uzyska odstąpienie e. k. Ministerstwa wojny od wyrażonego wyżej jego zapatrywania. Komisya dzieli z Wydziałem krajowym jego nadzieje i pragnie osiągnięcia pożądanego w tym kierunku rezultatu.

Dalsze dwie rezolucye, dotyczące utworzenia we Lwowie stacyi reekspedycyjnej, dalej przyznania składom takich refakcyj w taryfach przewozowych, jakie mają przedsiębiorcy prywatni; wreszcie polecenie dane Wydziałowi krajowemu o wyrobienie dla składów krajowych w Krakowie prawa reekspedycyi spirytusu, uwieńczone zostały pomyślnym skutkiem w myśl powyżej wyrażonych życzeń Wysokiego Sejmu.

W wykonaniu dalszej uchwały Sejmu żądającej, by Wydział krajowy urzędników przy krajowym domu składowym we Lwowie nie stabilizował bez zezwolenia Sejmu, oświadcza Wydział krajowy, że wprowadzić się do uchwały zastosował, lecz sądzi za wskazane ponowić żądanie w tym kierunku, motywując je potrzebą odjęcia tego prowizorycznego charakteru funkcyjonom składów krajowych. Komisya gospodarstwa krajowego nie sądzi, by ono prowizoryum zbyt jeszcze długo przeciągać się miało; mniema również, że kraj pomocy wszystkich swoich pracowników, chociażby w charakterze prowizorycznym w służbie kraju pomieszczonych i skuteczność ich pracy w danej chwili ocenić nie omieszką; nie uważa jednak jeszcze odpowiedniem obejmować już sprawozdaniem niniejszem polecenia tego rodzaju do Wydziału krajowego.

Na podstawie powyższych wywodów komisya gospodarstwa krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie krajowych składów publicznych we Lwowie i Krakowie przyjmuje do wiadomości.

II. Poleca się Wydziałowi krajowemu przeprowadzenie z galicyjskiem akcyjnym Towarzystwem handlowym we Lwowie rokowań w sprawie warunków rozszerzenia składów także na dział handlowy.

III. Upoważnia się Wydział krajowy:

a) do sprzedaży pozostałego przy krajowych składach lwowskich z parceli Nr. 3801/1 skrawka gruntu powierzchni 288 []⁰ będącego własnością kraju;

b) do użycia z ceny, w ten sposób uzyskać się mającej, kwoty 2000 zł. na pobudowanie dachu blaszanego na zbożowym magazynie lwowskim i 1000 zł. na przykupno 50 beczek transportówek;

e) do odstąpienia gminie m. Lwowa z tej samej parceli części gruntu na utworzenie drogi za odpowiednim wynagrodzeniem.

IV. Upoważnia się Wydział krajowy:

a) do zakupu od zarządu kolei północnej bezpośrednio do składu publicznego w Krakowie przylegającego gruntu w przestrzeni 8.656 m.², kosztem nie przenoszącym 16.000 zł.

b) do zaciągnięcia celem pokrycia tego wydatku na hypotekę realności l. 139 i 140 V. będących własnością kraju, pożyczki w kwocie 16.000 zł.

c) do odstąpienia zarządowi kolei północnej 205 m.² gruntu należącego do publicznych składów w Krakowie a będącego własnością kraju za odpowiednim wynagrodzeniem.

Przewodniczący:

Sapicha m. p.

Sprawozdawca:

Stan. Stadnicki m. p.